

Vergaderjaar 1986–1987

16813 (R 1165)

**Herziening van het militair tuchtrecht.
Wijziging van het Wetboek van Militair Strafrecht
in verband met de herziening van het militair
tuchtrecht en ter afschaffing van de doodstraf.
Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, de
Dienstplichtwet, de Militaire Ambtenarenwet
1931, het Besluit Buitengewoon Strafrecht, de
wet van 10 juli 1947 (Stb. H233) en de Wet
Oorlogsstrafrecht in verband met de herziening
van het militair straf- en tuchtrecht en ter
afschaffing van de doodstraf (Wet militair
tuchtrecht)**

Nr. 20

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 2 februari 1987

De bijzondere commissie¹ belast met het voorbereidend onderzoek van bovengenoemde voorstellen van wet, heeft zich op 18 december 1986 per brief gericht aan de ministers van Defensie en van Justitie. Een reactie van de bewindslieden ontving zij op 27 januari 1987. Van het aldus gevoerde overleg heeft zij de eer hiernevens verslag te doen.

De voorzitter van de bijzondere commissie,
Van den Berg

De griffier van de bijzondere commissie,
Mulder

¹ Samenstelling:

Leden: Haas-Berger (PvdA), Ter Beek (PvdA), Keja (VVD), Roethof (PvdA), K. G. de Vries (PvdA), De Kwaadsteniet (CDA), Hermes (CDA), Stemerink (PvdA), De Boer (CDA), Van den Bergh (PvdA), Frinking (CDA), Borgman (CDA), Jabaaij (PvdA), Van der Burg (CDA), Van Vlijmen (CDA), Krajenbrink (CDA), Korthals (VVD), Wiebenga (VVD), Van Heemskerck-Pillis-Duvekot (VVD), Van den Berg (SGP), voorzitter, Wolffensperger (D66) en Van Traa (PvdA).
Plv. leden: Kosto (PvdA), Ter Veld (PvdA), Linschoten (VVD), Stoffelen (PvdA), Van Es (PSP), De Hoop Scheffer (CDA), Beckers-de Bruijn (PPR), Knol (PvdA), Gualthérie van Weezel (CDA), Swildens-Rozendaal (PvdA), Janmaat-Abee (CDA), Van de Camp (CDA), Melkert (PvdA), Paulis (CDA), De Kok (CDA), Laning-Boersema (CDA), Weisglas (VVD), Dijkstal (VVD), Schutte (GPV), Leerling (RPF), Engwirda (D66) en Vos (PvdA).

Aan de Minister van Defensie
Aan de Minister van Justitie

's-Gravenhage, 18 december 1986

De bijzondere commissie uit de Tweede Kamer, belast met het voorbereidend onderzoek van de wetsvoorstellen tot herziening van het militair straf- en tuchtrecht, heeft kennisgenomen van het voornemen van de regering (kamerstuk 16/813, nr. 8, blz. 65/66) om bij nota van wijziging in deze wetsvoorstellen alsnog op te nemen een regeling met betrekking tot de zogenoemde totaalweigeraars. Voorts heeft zij uit de toelichting op de defensiebegroting 1987 (blz. 73) begrepen, dat deze nota van wijziging zich in een vergevorderd stadium van voorbereiding bevindt.

Dezer dagen heeft de bijzondere commissie zich beraden op de verder bij haar voorbereidend onderzoek te volgen procedure. Nu de memories van antwoord omtrent de betrokken wetsvoorstellen zijn ingediend, zou het uitbrengen van eindverslag de meest voor de hand liggende volgende stap zijn.

Naar het oordeel van de commissie echter maakt aankondiging van de eerderbedoelde nota van wijziging het ongewenst, en ook niet goed mogelijk, nu reeds tot het uitbrengen van eindverslag omtrent het gehele samenstel van wetsvoorstellen over te gaan. Eerst meent zij kennis te moeten nemen van de nog te incorporeren regeling aangaande de totaalweigeraars, opdat ook daarover nog in het kader van het voorbereidend onderzoek met de regering van gedachten kan worden gewisseld. Afhankelijk van de inhoud van de aangekondigde regeling kan ook het uitbrengen van een nader voorlopig verslag of het voeren van mondeling overleg met de regering noodzakelijk blijken.

Liever nog zou het de bijzondere commissie zijn, indien de regering alsnog zou kunnen besluiten haar voorstellen ten aanzien van de totaalweigeraars in een afzonderlijk wetsvoorstel neer te leggen. Bij de gehouden procedure-bespreking is van vele kanten in de commissie de vrees geuit, dat incorporering van die voorstellen in de reeds aanhangige ontwerpen tot herziening van het militaire straf- en tuchtrecht tot vertraging van het wetgevingsproces zal leiden. Daarbij is overwogen dat niet alleen het vraagstuk van de totaalweigeraars heel goed op zichzelf kan worden gezien, en naar zijn aard geen regeling behoeft in het kader van de onderhavige voorstellen, maar ook dat mogelijk verschil van inzicht omtrent de voorgenomen regeling ten aanzien van de totaalweigeraars een ongewenste weerslag kan hebben op het tempo van afhandeling van het gehele samenstel van wetsvoorstellen, dat ook zonder nieuwe complicaties al een lange weg heeft af te leggen.

Alvorens het voorbereidend onderzoek van de in haar handen gestelde wetsvoorstellen te vervolgen zal de commissie gaarne de zienswijze van de regering vernemen omtrent hetgeen in deze brief onder haar aandacht is gebracht.

De voorzitter van de bijzondere commissie,
J. T. van den Berg

De griffier van de commissie,
J. P. Mulder

De Voorzitter van de Bijzondere Commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het voorbereidend onderzoek van de wetsvoorstellen tot herziening van het militair straf- en tuchtrecht

's-Gravenhage, 27 januari 1987

Mede namens mijn ambtgenoot van Defensie bericht ik u met belangstelling te hebben kennis genomen van uw aan ons gerichte brief van 18 december 1986.

Inderdaad heeft de regering het voornemen aangekondigd haar voorstellen tot wettelijke regeling van het z.g. totaalweigeringsvraagstuk in de vorm van nota's van wijzigingen op de bij de Tweede Kamer in behandeling zijnde wetsvoorstellen tot herziening van het militair straf- en tuchtrecht bij de Kamer aanhangig te maken.

Zulks dient echter niet te geschieden dan nadat over die voorstellen de instemming van de Ministerraad is verkregen en het advies van de Raad van State (van het Koninkrijk) is ingewonnen.

De keuze voor een dergelijke gang van zaken berust op de overweging dat de voor te stellen regeling wijzigingen zal omvatten van enerzijds het Wetboek van Militair Strafrecht en anderzijds de Dienstplichtwet, welke wetten in het thans bij de Kamer aanhangig zijnde algehele herzieningspakket (Kamerstukken 16 813) zijn betrokken. Bovendien zullen de wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de regeling van het totaalweigeringsvraagstuk inhaken bij wijzigingsvoorstellen die in het algehele herzieningspakket reeds zijn voorzien. Dit betreft ten aanzien van het Wetboek van Militair Strafrecht het nieuw voorgestelde artikel 140. Thans kent dat Wetboek geen overeenkomstige bepaling (zie Kamerstukken 16 813, nr. 3). In de Dienstplichtwet gaat het om de voorgestelde aanvulling, resp. wijziging van de artikelen 22 (zie Kamerstukken 16 813, nr. 4) en 44 en 45 (zie Kamerstukken 16 813, nr. 11).

Gelet op deze samenhang en het stadium van voorbereiding waarin de wetsvoorstellen 16 813 zich thans bevinden, achten wij het niet rationeel voorstellen tot regeling van het totaalweigeringsvraagstuk in te dienen, die zich nog geheel op de thans nog bestaande wettelijke voorschriften zouden baseren. Zo'n regeling zou namelijk, zo zij al eerder wordt vastgesteld dan het algehele herzieningspakket (hetgeen wij niet verwachten), onmiddellijk weer aan de herziene wetgeving moeten worden aangepast.

Praktisch gezien kunnen de voorstellen tot regeling van het totaalweigeringsvraagstuk op twee wijzen worden gepresenteerd: hetzij bij afzonderlijk wetsvoorstel, georiënteerd op het algehele herzieningspakket, maar los daarvan, ook in tijd, te behandelen, hetzij in de vorm van nota's van wijzigingen op het herzieningspakket, die bij de verdere behandeling daarvan worden betrokken.

Onze gedachte het laatste te kiezen berustte op de overweging dat aldus de invoering van de regeling van het totaalweigeringsvraagstuk geen onnodige vertraging zou behoeven op te lopen.

Er is ons echter ook veel aan gelegen dat met de voortgang van de parlementaire behandeling van het algehele herzieningspakket voortvarendheid kan worden betracht. Uit uw brief van 18 december jl. begrijpen wij dat dit laatste ook de wens van uw Commissie is.

Gelet op de met de voorstellen tot regeling van het totaalweigeringsvraagstuk nog te volgen procedures, alvorens tot hun indiening kan worden overgegaan – procedures die naar moet worden aangenomen nog wel enige maanden (5 à 6) in beslag zullen nemen – zijn wij bereid als volgt aan de wensen van de bijzondere Commissie tegemoet te komen.

Indien het mogelijk is binnen de komende maanden het voorbereidend overleg over het algehele herzieningspakket (de wetsvoorstellen 16 813

en 17 804) af te ronden zodat dit gereed is voor mondelinge behandeling, zullen wij de regeling van het totaalweigeringsvraagstuk als afzonderlijke wetsvoorstellen bij de Kamer indienen. Dit kan dan een eigen behandeling krijgen, terwijl de behandeling van het algehele herzieningspakket in de Eerste Kamer voortgang kan vinden.

Blijkt evenwel dat binnen de komende maanden geen noemenswaardige vooruitgang met de behandeling van het algehele herzieningspakket kan worden geboekt, dan behouden wij ons de vrijheid voor de voorstellen alsnog in de vorm van nota's van wijzigingen in te dienen.

Onzerzijds willen wij de Kamer gaarne de verzekering geven dat wij er op uit zijn een zo voortvarend mogelijke afhandeling van zowel het algehele herzieningspakket als de regeling van het totaalweigeringsvraagstuk te bevorderen.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes